

Budget 2023

Strategisk plan 2024–2025

KOMMUNFULLMÄKTIGE
Antagen 2022-11-28

SALA KOMMUN

SAMMANFATTNING AV KOMMUNENS STYRMODELL

KOMMUNFULLMÄKTIGES VISION av hur kommunen ska utvecklas - är utgångspunkten för målstyrningsprocessen. Utifrån visionen beslutar fullmäktige om budget och plan för den treåriga planperioden.

MÅLOMRÅDEN som ses som strategiskt viktiga att prioritera för att nå visionen har utpekats.

- *Ett växande Sala*
- *Ett hållbart Sala*
- *Ett tryggt och rättvist Sala*

LÅNGSIKTIGA UTVECKLINGSMÅL knutna till målområdena har beslutats och viktiga områden att fokusera på har angetts.

RESULTATINDIKATORER visar hur väl målet är uppnått. Indikatorerna kan vara kommunövergripande eller nämndspecifika.

BUDGETDOKUMENTET innehåller de ekonomiska ramarna för nämnderna och de mål som fullmäktige vill att kommunen skall uppnå de kommande tre åren. Budgetarbetet börjar med att finansförvaltningen presenterar ett strategiskt inspel med förutsättningar inför den kommande budgetperioden. Nämnderna lämnar in strategiska inspel och en sammanställning över investeringsbehov till kommunstyrelsen. Kommunstyrelsens budgetberedning har sedan planeringsmöten med nämnderna och bolagen och fullmäktige fattar därefter normalt budgetbeslut under sommaren.

I VERKSAMHETSPLANERNA beskriver nämnderna hur ramarna fördelas och hur den egna verksamheten ska utvecklas och bidra till att uppfylla fullmäktiges utvecklingsmål.

BOKSLUTET REDOVISAR ÅRLIGEN en samlad redogörelse för *God ekonomisk hushållning*. Där görs en sammanvägning av det ekonomiska resultatet samt hur väl målen har uppfyllts.

INNEHÅLL

SALA KOMMUNS BUDGET 2023 I KORTHET	7
SAMVERKAN FÖR SALA - BUDGETSKRIVELSE 2023 PLAN 2024–2025	8
Politiskt förord.....	8
Lägesbeskrivning	9
Långsiktiga utvecklingsmål	11
Grunden läggs i skolan	12
Utbildning och arbetsmarknaden	13
Förebygga ohälsa	13
En trygg vård och omsorg.....	14
Hela kommunen ska leva och växa.....	15
Kultur och fritid för alla	15
Miljö- och klimatarbete	16
En kommun som växer och utvecklas.....	17
Handlingsfrihet för att hantera osäkerheten i omvärlden	18
Investeringar och finansiering	18
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUDGET 2023 OCH PLAN 2024-2025.....	22
God ekonomisk hushållning	22
Kommunalskatt och kommunalekonomisk utjämning	22
Pensionskostnader	23
Låneskuld och framtida behov av nyupplåning	23
Finansnetto	24
Kommunala bolag.....	24
Driftbudget/plan	24
Investeringsbudget/plan	25
Fyra år i sammandrag.....	25
Känslighetsanalys	25
BEFOLKNING, DEMOGRAFI.....	27
KOMMUNENS VISION OCH MÅL	29
Vision.....	29
Målområden.....	29
Utvecklingsmål	29
EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR.....	32
Resultatbudget/plan.....	32
Finansieringsbudget/plan.....	33
Balansbudget/plan	34
Driftbudget/plan	35
Investeringsbudget/plan	35

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 1 Nettokostnader, intäkter skatter och generella statsbidrag, resultatutveckling.....	22
Tabell 2 Befolkningstal och skattesats.....	23
Tabell 3 Skatter, bidrag, utjämning, fastighetsavgift, mnkr.....	23
Tabell 4 Fyra år i sammandrag	25
Tabell 5 Känslighetsanalys.....	26
Tabell 5 Befolkning, Utvecklingstendenser 2020-2024 i åldersklasser enl SCB-prognos.*	28
Tabell 6 Resultatbudget 2023 och plan 2024-2025, tkr.....	32
Tabell 7 Finansieringsbudget 2023 och plan 2024-2025, tkr	33
Tabell 8 Balansbudget 2023 och plan 2024-2025, tkr	34
Tabell 9 Driftbudget 2023 och plan 2024-2025, tkr.....	35
Tabell 10 Investeringsbudget 2023 och plan 2024-2025, tkr	35
Tabell 11 Tekniska kontorets investeringsbudget programnivå 2023 plan 2024-2025, tkr	36
Tabell 12 Exploateringsinvesteringar, 2023 plan 2024-2025, tkr	36
Tabell 13 Noter (1–6)	37

SALA KOMMUNS BUDGET 2023 I KORTHET

KOMMUNALSKATTEN i Sala kommun är 2023 oförändrad och uppgår till 22,31.

INVÅNARANTALET är beräknat till 23 000 invånare.

RESULTATET för 2023 budgeteras till ett positivt resultat på 25,9 mnkr vilket motsvarar 1,6 % av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Nämnd	Nettoram, mnkr
Kommunstyrelsen, inklusive Överförmyndare, Revision och Bygg- och Miljönämnden	239,9
Kultur- och fritidsnämnden	62,1
Skolnämnden	613,8
Äldre- och omsorgsnämnden	488,2
Social- och arbetsmarknadsnämnden	149,7
Total nettoram	1 553,5

INVESTERINGSBUDGETEN uppgår till totalt 259,8 mnkr.

Renovering, om- och nybyggnation av lokaler står för den största delen, 211 mnkr. Merparten av de resterande investeringarna återfinns på den tekniska sidan där gator, vägar och parker beräknas till 25,5 mnkr och VA-verksamheten till 16,2 mnkr. Övriga inventarier, IT och maskiner/bilar uppgår till ca 18,9 mnkr och försäljning och inköp av mark är budgeterad till -11,8 mnkr netto.

SAMVERKAN FÖR SALA - BUDGETSKRIVELSE 2023 PLAN 2024–2025

Politiskt förord

I tider av polarisering och upplevelsen av att samhället drar isär är det viktigt att stå upp för och värna demokratin och alla människors lika värde. I Sala kommun ska människor ges möjlighet till ett gott liv utifrån sina förutsättningar. Vi ska ha ett tryggt och sammanhållet samhälle med god välfärd och likvärdiga levnadsvillkor där kommuninvånarna kan känna framtidstro.

I Sala kommun finns det goda möjligheter att leva ett gott liv. Vi bor nära naturen, har ett rikt föreningsliv och ett levande kulturarv. Människorna som bor i vår kommun har alltså bra förutsättningar för en god folkhälsa. Sala är en geografiskt stor kommun och det finns många fördelar med möjligheterna som den mysiga stadskärnan ger i kombination med den levande landsbygden. Alla delar är förtjänster som också kommer att belysas på olika sätt i samband med att Sala kommun fyller 400 år under år 2024.

Samtidigt finns också stora utmaningar att hantera. Efter svåra år med pandemi står Sala kommun nu tillsammans med resten av Sverige inför en lågkonjunktur. Många osäkerhetsfaktorer riskerar att slå hårt mot vår kommun och våra kommuninvånare på flera sätt. De utmaningar som det innebär gör att vi kommer behöva samlas och samarbeta bättre med de resurser som finns att tillgå.

Efter flera år av sjunkande skolresultat kommer arbetet med att vända utvecklingen och öka måluppfyllelse, kvalitet och betyg att vara högt prioriterat. En viktig nyckel är fler behöriga lärare. Likaså står äldreomsorgen inför en utmaning med att rekrytera de undersköterskor som behövs för en trygg äldreomsorg de kommande åren. Arbetsmiljön måste ges ett större fokus för att trygga omsorgen av våra äldre i framtiden.

Efter 2022 ska återställningen av tidigare års ekonomiska underskott vara avklarad. Nu behövs ett hårt arbete för att säkerställa god ekonomisk hushållning och en långsiktigt hållbar ekonomi för kommunen. Därtill tillkommer de stora behoven av om- och

nybyggnation av fastigheter som behövs för kommunens verksamhet.

Kommunen ska ses som en helhet. Stad och landsbygd ska inte ställas mot varandra. De olika förutsättningarna i kommunen ska ses som en styrka. Så når vi samsyn och kan utvecklas tillsammans.

Amanda Lindblad (S)

Anders Wigelsbo (C)

Johanna Ritvadotter (V)

Ingela Kilholm Lindström (MP)

Lägesbeskrivning

Efter två år med pandemi fanns en förhoppning om att kommuner och regioner skulle få tid att hantera pandemins långsiktiga konsekvenser och kommande demografiska utmaningar. Men återigen har verksamheten kommit att påverkas av faktorer som kommuner och regioner inte råår över. På kort tid har det ljusa framtidsscenarioet mörknat betänkligt, främst till följd av kriget i Ukraina och de konsekvenser det medför. Kriget medför ett stort lidande för Ukrainas befolkning, men det har också kommit att påverka både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner och regioner.

Då världens länders samlade ansträngningar att hålla 1,5-graders målet med stor sannolikhet misslyckats och vi nu ser framför oss en global ökning av jordens medeltemperatur på närmare 2 grader, kommer även Sverige och Sala drabbas än hårdare av extremväder i framtiden. Extremväder kan i Sala innebära längre perioder av torka eller nederbörd, vilket ger ökad risk för bränder, dåliga skördar samt påfrestningar på infrastruktur.

Inflationstakten har drivits upp till historiska nivåer, samtidigt har en mycket brant ränteuppgång synts de senaste månaderna, huvudsakligen drivet av centralbankernas höjda styrräntor. Pris- och ränteuppgångarna blir därmed större än vad vi räknat med i tidigare prognoser. Tillsammans med stigande pensionskostnader bedöms de ekonomiska resultaten inom kommuner och regioner falla kraftigt. Frågan är inte längre "om" Sverige går mot en lågkonjunktur utan "hur snart" vi når dit, samt hur djup den blir. SKR:s prognos är att svensk BNP faller nästa år. Detta medför att den postpandemiska återhämtningen för arbetsmarknaden bryts. Antalet sysselsatta kommer att minska och arbetslösheten beräknas ligga på knappt 8,5

råder arbetskraftsbrist inom många yrken och konkurrensen är hård inom flera områden vilket gör det än viktigare för kommunen att vara en attraktiv arbetsgivare. Samtidigt aktualiseras frågor om matchning på arbetsmarknaden i kombination med möjligheter till omställning än mer i samband med det försämrade konjunkturläget.

För Sala kommun bidrar problem med kollektivtrafiken till ytterligare utmaningar för kompetensförsörjningen när inpendling försvåras. Efter pandemiåren och långvariga störningar i tågtrafiken krävs ett arbete med att återuppbygga tilltron till kollektivtrafiken igen.

Långsiktiga utvecklingsmål

Kommunfullmäktige har fastställt tre målområden som utpekats som strategiskt viktiga för att nå kommunens vision "*Sala kommun – ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft.*" Till varje målområde har långsiktiga utvecklingsmål kopplats. Målarbetet kommer under kommande år att ligga till grund för arbetet med strategisk plan och budget där olika delar av den kommunala verksamhetens utveckling kommer att kopplas till olika målområden.

Målområde	Utvecklingsmål
Ett växande Sala	Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.
Ett hållbart Sala	Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.
Ett tryggt och rättvist Sala	Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Grunden läggs i skolan

I förskolan och skolan läggs grunden för varje barns förutsättningar och möjligheter inför resten av livet. Hela Sala kommun ska ha god tillgång till förskolor och skolor med hög kvalitet där alla barn ges möjlighet att lyckas. Grunden till det livslånga lärandet läggs i förskolan. Förskolan ska kännetecknas av trygghet, lek och lärande. Barngrupperna i förskolan ska anpassas så att pedagogerna har tid att möta och se varje barns behov och förutsättningar.

Det kompensatoriska uppdraget behöver prioriteras och likvärdigheten mellan skolenheter lyftas. Utbildningens kvalitet ska vara likvärdig så att barn och elever når målen med sin utbildning oberoende av kön, socioekonomisk bakgrund eller etnicitet eller i vilken skola i kommunen de undervisas i. Likvärdighet innebär att skolan förmår kompensera för skillnader i elevernas förutsättningar genom inkludering, integration och effektiv styrning av resurser.

Skolan är hela kommunens gemensamma angelägenhet. Fokus för skolans verksamhet ska vara elevernas kunskapsinhämtning. Kommunen ska säkerställa att elever ges det stöd som de har rätt att få för att klara sin utbildning. En skola av hög kvalitet är en förutsättning för en hållbart växande kommun och en gynnsam ekonomisk samhällsutveckling. Kommande år ska vara ökad måluppfyllelse, höjd kvalitet och bättre resultat för eleverna inom Sala kommuns skolor prioriteras.

För detta behöver fler behöriga lärare rekryteras och andelen behöriga lärare öka. Sala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare. Vi skall erbjuda goda arbetsvillkor, möjligheter till kompetensutveckling och en bra arbetsmiljö. För en god arbetsmiljö för alla som vistas i våra skolor behövs även ändamålsenliga lokaler.

Skolmiljön ska vara trygg för alla som vistas där. Hot och våld hör inte hemma i skolans värld. Det förebyggande arbetet ska utvecklas genom samordning av kommunens resurser samt ökad samverkan mellan kommunen, polisen och andra aktörer.

Allt fler mindre och mellanstora kommuner står utan egen gymnasieskola, och tappar därmed i konkurrenskraft. Vi har två utmärkta gymnasieskolor i kommunen, som ska fortsätta utvecklas framöver. Samarbete med såväl näringsliv som akademi är en styrka för verksamheten. Programutbudet ska hållas uppdaterat och ska även matchas mot de kompetensbehov som finns på arbetsmarknaden. När högstadie- och gymnasieutredningen presenteras och beslutas så kommer en långsiktig lokalstrategi för

att lösa lokalbehoven för Kungsängsgymnasiet, Ösby naturbruksgymnasium och gymnasiesärskolan också att tas fram. Utvecklingen av Ösby kopplas även samman med Grönt kompetenscentrum.

Utbildning och arbetsmarknaden

De som är aktiva på arbetsmarknaden idag kommer ha fler olika yrken under sitt arbetsliv än generationerna före dem. Matchningen på arbetsmarknaden är en utmaning. Utbildning för möjligheter till omställning för byte av yrke är viktigt.

Arbetsmarknadsenheten och Vuxnas lärande skall erbjuda olika studie- och arbetsmarknadspolitiska insatser som stärker individens kompetens och möjligheter att få arbete och klara egen försörjning. Sala kommun ska genom regional samverkan agera för fler utbildningsplatser inom bristyrken.

Möjligheten till vuxenutbildning och språkträning måste förbättras, och samordningen med andra ansvariga myndigheter måste utvecklas ytterligare. Genomströmning med godkända krav behöver öka inom SFI.

Förebygga ohälsa

Ökat utanförskap och ökade klyftor syns allt tydligare i vårt samhälle. Utanförskapets konsekvenser leder till stort mänskligt lidande och oftast till stora kostnader för samhället. Insatser i tidigare skede är önskvärt både utifrån samhällets och den enskildes perspektiv. Därför behöver förebyggande arbete såsom familjebehandling, familjerådgivning, öppenvård vid missbruk och psykisk ohälsa prioriteras högt. De resurser som finns tillgängliga behöver sättas in i så tidigt skede som möjligt och samverkan stärkas både inom Sala kommun och mellan Sala kommun och Region Västmanland.

Allt för många unga i vår kommun lever med någon form av psykisk ohälsa. Placeringarna inom socialtjänsten ligger på en oroande hög nivå, och många barn behöver omhändertas. Fler tidiga insatser behövs. En familjecentral ska startas som bygger på samarbete mellan alla berörda delar av Sala kommun och externa aktörer, till exempel Region Västmanland. Verksamheten ska fokusera på samverkan om hälsofrämjande och tidigt förebyggande insatser riktade mot föräldrar och barn. Sala kommun ska även arbeta för att starta upp öppna förskolan igen.

Arbetet med elevhälsan ska fortsatt utvecklas och likvärdigheten öka inom kommunen. Samverkan med Region Västmanland behöver stärkas så att fler barn och unga kan få rätt vård i rätt tid.

Rätten till ett värdigt liv omfattar naturligtvis även våra äldre invånare. För att kommunen ska kunna garantera den rätten, samtidigt som antalet äldre ökar, krävs det att äldreomsorgen utvecklas och att arbetet med förflyttningen mot Nära Vård ska fortsätta och Sala kommun ska ligga i framkant i utvecklingen.

En trygg vård och omsorg

Vård- och omsorg i Sala kommun ska vara trygg och hålla hög kvalitet. Salas kommuninvånare ska kunna leva ett gott och aktivt liv och få stöd och vård när behovet uppstår. En förutsättning för en trygg äldreomsorg är att säkerställa personalförsörjningen. Bristen på utbildad personal är idag ett hot mot vård och omsorgssektorn. Sala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare som säkerställer trygga anställningar med heltid som norm och goda arbetsvillkor. En attraktiv arbetsgivare som möjliggör att kombinera arbetsliv med fritid och viktig återhämtning oavsett yrkesgrupp. De delade turerna ska tas bort.

Våld i nära relation är ett stort samhällsproblem som samhället måste markera tydligt mot. Vi ska ge hjälp, trygghet och skydd till offren och erbjuda behandling till förövarna.

Barnfattigdomen ska begränsas med kraft. Ingen familj med barn skall leva med försörjningsstöd i mer än sex månader utan att även andra insatser vidtagits.

Att vårda en anhörig är ett stort och krävande uppdrag. Det behövs ett tillgängligt anhörigstöd som på bred front kan möta behoven av samtal, stöttning och avlösning.

Den enskildes valfrihet är viktig, därför ska även kommunen finnas som alternativ till hemtjänstens serviceinsatser. Det finns flera goda exempel runt om i landet där arbetet organiserats så att dessa arbetsuppgifter inte utförs av undersköterskor.

Minutstyrning av hemtjänsten skall bytas mot en valfrihetsmodell (Skönsmo-modellen) där personen i behov av insatsen kan planera för när, hur och vad som ska utföras tillsammans med den personal som utför insatsen. genom kontinuitet och delaktighet skapas trygghet och därigenom ökar möjligheten för flera år av självständigt liv.

Hela kommunen ska leva och växa

Sala kommun ska växa och utvecklas. Idag är ca 45% av kommunens befolkning bosatta på landsbygden eller i någon av kommunens mindre orter. Därför är det viktigt att kommunens insatser är inriktade på att både stad och landsbygd ska få möjlighet att växa och utvecklas efter sina olika förutsättningar.

En landsbygd i utveckling kräver att landsbygdens behov synliggörs och prioriteras. Därför ska ett landsbygdsråd inrättas. Det är viktigt att utveckla de mindre tätorterna till livskraftiga knutpunkter för medborgerlig kommersiell service. Företagandet ska stimuleras i hela kommunen.

Behovet av bredband är fortsatt stort i kommunen och inte minst på landsbygden. Bredband är viktigt för att servicen ska kunna utvecklas och för att kunna använda sig av de digitala tjänsterna som kommunen och andra aktörer erbjuder.

I en geografiskt stor kommun är kollektivtrafiken viktig för att knyta ihop kommundelarna och minska de upplevda avstånden. Inom Sala kommun ska kollektivtrafiken fortsatt vara avgiftsfri. För att utjämna skillnaden i kostnader mellan dem som är beroende av färdtjänst och dem som reser med övrig kollektivtrafik ska systemet med färdtjänsttaxan ses över.

Kultur och fritid för alla

Kultur- och fritid är en självklar del av välfärden. Genom ett aktivt kultur- och fritidsliv stärks kommunens attraktivitet samtidigt som det på flera sätt är positivt för invånarna. Vi mår bättre, lever längre och samverkar bättre. Det är viktigt att fortsätta ge Salas rika föreningsliv möjligheten att utvecklas ytterligare. Utöver det egenvärde som kulturen och idrotten har så har civilsamhället ett betydande samhällsekonomiskt värde och ett stort värde för folkhälsa och välmående.

Kulturlivet i Sala är rikt och vilar på den starka kombinationen av ideell passion och drivkraft och kommunal verksamhet, dessutom finns en livskraftig professionell kultursektor som vi vill värna. Här fyller kulturkvarteret Täljstenen en viktig roll. Kulturskolans verksamhet ska utvecklas så att kommunens barn och unga fortsatt kan ta del av dess olika inriktningar.

Barns och ungdomars rätt till en meningsfull fritid medför också att ett socialt ansvar måste tas. De aktiviteter som kommunen erbjuder

ska inte bara stimulera idrottsutövande och kulturaktiviteter, de ska också skapa en trygg fritidsmiljö för barn och ungdomar. Ungdomslokalen är därför mycket viktig att värna och utveckla, och den kommungemensamma satsningen på fältassistenter för ett uppsökande och förbyggande arbete ska utvecklas. För att lyckas med den ambitionen måste skolan, socialtjänsten och kultur- och fritidskontorets verksamheter samarbeta.

Möjligheten till fysisk aktivitet och friluftsliv är viktiga delar för att fler av våra kommuninvånare ska kunna leva ett gott liv med en god hälsa. Därför är det viktigt att utveckla fritidsaktiviteterna i hela kommunen för alla invånare. Genom att fortsätta samarbeta med såväl de föreningar som är verksamma i kommunen som folkbildningen och andra organisationer. Arbetet med framtidens badhus ska fortsätta.

Äldre människors hälsa är också i allra högsta grad beroende av tillgången till fysisk aktivitet. Därför måste kommunen skapa möjligheter för äldreorganisationer att arrangera tillfällen för fysisk aktivitet och samvaro för seniorer, med fördel i samverkan med folkbildningen.

Miljö- och klimatarbete

Sala kommun ska ta ett långtgående ansvar för en hållbar utveckling och miljö- och hållbarhetsarbete och det ska vara en integrerad del i all verksamhet. Kommunens syn på hållbar utveckling följer Agenda 2030 och FN:s 17 hållbarhetsmål.

Hållbarhet ska genomsyra planering och genomförande av kommunens verksamheter. Att arbeta aktivt med en koldioxidbudget för kommunen är viktigt för att kunna arbeta för minskade koldioxidutsläpp.

Vid om- och nybyggnation av kommunens fastigheter ska möjliga energieffektiviserande åtgärder belysas och prioriteras. Arbetet med att montera solpaneler på tak till kommunens byggnader ska fortsätta och utvecklas.

Effekterna av klimatförändringarna syns runt omkring oss. Kommunen behöver öka sin beredskap för att klara ökad frekvens av extremväder. Det är nödvändigt att säkerställa tillgång till reservkraft, vatten, värme, bredband med mera. "Salamodellen" som innebär ett samarbete mellan civilsamhället, näringslivet och

kommunen för att snabbt kunna göra insatser vid krissituationer ska utvecklas.

Sala kommun har goda möjligheter att öka självförsörjningsgraden av livsmedel och göra tillgången till hållbara livsmedel till en bidragande faktor till kommunens attraktivitet. Det lokala jord- och skogsbruket är en tillgång. Livsmedelsproduktionen behöver värnas och utveckla livsmedelsförädlingen lokalt. Utvecklingen av kommunens Gröna kompetenscentrum och Ösby Naturbruksgymnasium är viktiga delar i arbetet.

En kommun som växer och utvecklas

För att kunna garantera en trygg välfärd av god kvalitet på sikt så behöver kommunen säkerställa en långsiktigt stabil ekonomisk grund. En stabil kommunal ekonomi förutsätter ett aktivt arbete för att stimulera etableringar, bostadsbyggande och företagande – för utan att nya arbetstillfällen tillkommer kan en kommun aldrig uppnå en hållbar tillväxt.

En kommuns attraktivitet påverkas både av hur väl välfärd och samhällsservice fungerar, och av hur bemötandet från kommunen upplevs. De är alla viktiga delar för att utveckla Sala kommuns strategiska näringslivsarbete och arbetet mot målen i Näringslivsprogrammet. Ett arbete som ska stimulera etablering av handel och verksamheter såväl som ett bra klimat för våra redan existerande företag och näringar. Dialogen med det lokala näringslivet ska stärkas och Näringslivsrådet blir en viktig arena.

Sala kommun måste också fortsätta att arbeta aktivt för att vara en skicklig upphandlare, och stärka samarbetet med de lokala företagen för att få ökad förståelse och samsyn kring vilka möjligheter kommunal upphandling medför.

Parallellt med arbetet med framtagande av exploaterbar mark ska även arbetet med planering av nya bostadsområden i kommunen fortsätta. En långsiktigt hållbar samhällsplanering ska prioriteras och det förutsätter bland annat blandade upplåtelseformer. Det skapar också förutsättningar för att områden ska upplevas som trygga. I kommunen finns också behov av andra boendeformer som möjliggör generationsväxlingar.

Ett starkt och robust samhälle tar tillvara olika aktörers styrkor och hjälper varandra både i vardagen och vid samhällsutmaningar.

Samverkan mellan det offentliga och civilsamhället, på sikt även näringslivet, kan därför utvecklas och förbättras inom flera områden.

Handlingsfrihet för att hantera osäkerheten i omvärlden

Läget i vår omvärld skapar mycket stora osäkerheter och svårigheter att överblicka utvecklingen de närmaste åren. Kriget i Ukraina och energikrisen det skapat har drivit fram den högsta inflationstakten på många årtionden i Sverige och till följd av det även höjda räntor. En lågkonjunktur med tillkommande utmaningar är att vänta under 2023 och 2024. Den höga inflationstakten kommer också att påverka 2023 års lönerörelse.

I början av november 2022 presenterade den nya regeringen en statsbudget som till stora delar förändrar förutsättningarna för statsbidrag. De slutliga effekterna av detta är ännu svåra att överblicka.

Det krävs en beredskap för att snabbt kunna hantera ändrade ekonomiska förutsättningar under de kommande åren. De ramar för nämnder och styrelse som antas av kommunfullmäktige kan inte ändras med mindre än att fullmäktige fattar ett nytt beslut.

För att ge kommunstyrelsen handlingsutrymme kan extra medel tillföras kommunstyrelsens förfogande. Det möjliggör ett utrymme för kommunstyrelsen att fördela medel till nämnderna vid förändrade förutsättningar under pågående budgetår under planperioden. Därav har kommunstyrelsens förfogande utökats med 7,7 mkr 2023, 6,4 mkr 2024 och 1,5 mkr 2025.

Investeringar och finansiering

Sala kommun står inför den mest intensiva perioden av investeringar någonsin med mycket omfattande behov av både upprustning och nybyggnation för att klara kommunens åtaganden även framöver. Sedan tidigare har byggnationen av den nya Åkraskolan inletts, liksom den nya Kyrkskolan i Möklinta. Därtill planeras även byggnationen av en ny skola i Varmsätra de närmaste åren. Stora behov av LSS-boende i kommunen gör även att två nya boenden behöver byggas. En ambitiös renoveringsplan för skollokaler ska genomföras för att säkerställa att flera befintliga lokaler kan användas även i framtiden.

I juni 2022 antog kommunfullmäktige en tioårig investeringsplanering som omfattade historiskt höga 1,7 miljarder

kronor. Sedan dess har den kraftigt ökande inflationen gjort att kostnaderna ökat för samtliga investeringsprojekt.

I oktober 2022 uppdagades ny information om skicket för Kyrkskolan i Möklinta. Byggnaden är konstruerad på ett sådant sätt att det är mer lämpligt att bygga en helt ny skola istället för att bygga om den befintliga. Kommunstyrelsen fattade beslut om detta vid sitt sammanträde i oktober.

I de två största pågående byggprojekten, Åkraskolan och Kyrkskolan i Möklinta, har kostnaderna ökat med sammanlagt cirka 100 miljoner kronor. Detta, tillsammans med den generella kostnadsökningen på cirka 20 procent, gör att det krävs politiska prioriteringar för att kunna genomföra de nödvändiga investeringarna.

Samverkan för Sala prioriterar att fortsätta investera för att stärka tillgången på välfärdstjänster och samhällsservice i hela kommunen. Istället för att stryka viktiga investeringar kommer några projekt att hyresupphandlas. På så vis säkerställer vi ändamålsenliga skollokaler i hela kommunen, god tillgång till LSS-boenden och fortsatta möjligheter till tillväxt genom exploatering av såväl verksamhetsmark som mark för bostäder. Samtidigt håller vi fast vid den tidigare lagda investeringsplanen för att klara av finansieringen av välfärden på lång sikt.

BESLUTSPUNKTER

1. Driftbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1
2. Investeringsbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 2
3. Fastställa utdebiteringen till 22,31% för året 2023 enligt bilaga 1
4. Till kommunstyrelsens förfogande anslås 12 598 tkr enligt bilaga 1.
5. Resultatmålet för år 2023 fastställs till 25 907 tkr, år 2024 till 33 657 tkr år 2025 till 34 666 tkr enligt bilaga 1.
6. Ökningen av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning ska vara större än nettokostnadsökningen.
7. Styrelse och nämnder ska bedriva sin verksamhet inom av kommunfullmäktige beslutade anslag.
8. Styrelse och nämnder ska se över möjligheterna till ökad intäktfinansiering av sin verksamhet.
9. Styrelse och nämnder ska kontinuerligt arbeta för att effektivisera verksamheterna med bibehållen kvalitet.
10. Kommunstyrelsen har under år 2023 rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller under 2023.
11. Kommunstyrelsen har under 2023 rätt att ytterligare upplåna, dvs öka kommunens skulder med under 2023 med totalt 190 000 tkr, under 2024 med totalt 50 000 tkr samt 115 000 tkr för 2025.
12. Sala Bostäder AB ska ge utdelning motsvarande statslåneränta + 1 % på insatt kapital.
13. Sala-Heby Energi AB ska ge utdelning motsvarande statslåneräntan + 1 % på insatt kapital.
14. Inget utdelningskrav ska gälla för Sala Silvergruva AB
15. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa en stärkt samordning och samnyttjande av kommunens resurser inom de olika nämndernas verksamhetsområden.
16. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram detaljplaner för ett ökat bostadsbyggande och där en betydande andel av bostäderna ska utgöras av hyresrätter.
17. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram ett lokalt landsbygdsprogram för att utveckla landsbygden för ökad service, fler bostäder och företagande.
18. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att inrätta ett landsbygdsråd.
19. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att förbättra det strategiska arbetet med kommunens fastigheter.
20. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med Skolnämnden utreda fördelar och nackdelar med att bolagisera Ösby naturbruksgymnasiums lantbruksverksamhet.
21. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda möjligheterna att återta städningen av kommunens lokaler inom Sala tätort i kommunal regi.

22. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utreda olika möjliga utformningar av färdtjänsttaxan för att uppnå en mer rättvis taxemodell.
23. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa fortsättning av den avgiftsfria kollektivtrafiken inom kommunen.
24. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa ett aktivt arbete med koldioxidbudget inom Sala kommuns verksamheter.
25. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med Skolnämnden säkerställa en stärkt måluppfyllelse, höjd kvalitet och bättre resultat för eleverna in om Sala kommuns skolor.
26. Skolnämnden ges i uppdrag att i samverkan med andra kommunala verksamheter ta fram en plan för hur riktat stöd kan ges ”hemmasittare” i syfte att de kan komma tillbaka till skolan.
27. Skolnämnden ges i uppdrag att systematiskt arbeta för att stärka det kompensatoriska uppdraget inom kommunens förskolor och skolor.
28. Skolnämnden ges i uppdrag att öka likvärdigheten i arbete med elevhälsan i kommunen.
29. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att inleda arbetet med att ta bort de delade turerna in om äldreomsorgen.
30. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att fastställa att kommunen ska finnas som valbart alternativ för all typ av hemtjänst
31. Kultur och fritidsnämndens sommarlovsläger ska fortsatt vara avgiftsfria för elever på mellanstadiet.
32. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att tillsammans med Äldre- och omsorgsnämnden samverka i arbetet med meningsfull fritid för personer inom LSS.

Bilagor enl ovan, se KS 2022-11-16 § 166 Dnr 2022/1041 Bilaga KS 2022.2056 och 2022-2057.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUDGET 2023 OCH PLAN 2024–2025

God ekonomisk hushållning

En viktig förutsättning för en hållbar ekonomisk utveckling i Sala är att nettokostnaderna inte ökar snabbare än skatteintäkter, bidrag och utjämning. Under perioden överstiger de budgeterade intäkterna de budgeterade kostnaderna för alla tre åren.

Resultatutvecklingen är positiv för hela planperioden. Sala kommun kommer med de budgeterade resultaten att uppfylla det lagstadgade balanskravet.

Tabell 1 Nettokostnader, intäkter skatter och generella statsbidrag, resultatutveckling

Nyckeltal	Budget	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025
Nettokostnader, mnkr	1 520,5	1 583,7	1 632,5	1 677,4
Skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning, mnkr	1 547,9	1 619,2	1 682,8	1 733,3
Årets resultat, mnkr	24,8	25,9	33,7	34,7
Resultat, % av skatteintäkter och generella statsbidrag	1,6	1,6	2,0	2,0

Till kommunstyrelsens förfogande har för 2023 avsatts 12,6 mnkr, vilket motsvarar 0,78 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning för att kunna möta oförutsedda utgifter.

Kommunalskatt och kommunalekonomisk utjämning

Intäkterna bygger på Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognos i cirkulär 22:37, med tillägg för en beräknad uppskattning av vad regeringens budgetproposition ger för effekt på kommunens intäkter.

Beräkningen utgår från ett uppskattat befolkningstal den 1 november respektive år och oförändrad skattesats.

Tabell 2 Befolkningstal och skattesats

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Befolkningstal, 1 nov fg år	22 972	23 000	23 100	23 200
Utdebitering kommunalskatt	22,31	22,31	22,31	22,31

SKATTEINTÄKTER

Salas skatteintäkter för 2023 kommer enligt prognosen att öka med 47,2 mnkr jämfört med budget 2022. De generella statsbidragen och utjämnningen tillsammans med fastighetsavgiften beräknas öka med totalt 24,2 mnkr.

Tabell 3 Skatter, bidrag, utjämnning, fastighetsavgift, mnkr

Nyckeltal	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Skatteintäkter	1 103,3	1 150,5	1 201,1	1 245,0
Inkomstutjämningsbidrag/– avgift	314,8	358,8	372,2	386,6
Kostnadsutjämnning	12,3	12,6	12,6	12,7
Regleringsbidrag/– avgift	57,4	35,1	34,5	26,7
Införandebidrag	-	-	-	-
LSS– utjämnning	8,5	6,1	6,1	6,1
Intäkt fastighetsavgift	51,6	56,2	56,2	56,2
Summa Intäkter	1 547,9	1 619,2	1 682,8	1 733,3

Pensionskostnader

Pensionskostnaderna beräknas öka med drygt 50 % 2023 jämfört med budget 2022. Ett nytt pensionsavtal samt hög inflation är orsaken. För 2023 beräknas pensionskostnaderna uppgå till 144,3 mnkr inklusive löneskatt. 34,8 mnkr avser utbetalningar av tidigare intjänade pensioner och 110,3 mnkr avser pensioner intjänade under året. Beräkningen bygger till största del på prognos från KPA.

Låneskuld och framtida behov av nyupplåning

Kommunens totala låneskuld uppgick vid bokslut 2022 till 634 mnkr. Ett beslut om nyupplåning av 50 mnkr finns för 2022 kopplat till den planerade nybyggnationen av Åkraskolan. Bygget har dock flyttats fram i planeringen och upplåningen kommer därmed inte verkställas.

Amorteringar motsvarande 23 mnkr kommer göras under 2022. Kommunens låneskuld kommer därmed inför aktuell budgetperiod vara 611,2 mnkr.

En ny budgetmodell rörande investeringar, som innefattar en ambition att i hög grad egenfinansiera investeringar, har införts. När större investeringar av strategisk karaktär ska genomföras kan lånefinansiering vara en möjlighet. Under den aktuella budget- och planperioden kommer en ny skola att byggas på Åkraområdet samt en ny skola i Möklinta för att ersätta de tidigare skolorna. Dessa projekt beräknar kommunen att lånefinansieras med 355 mnkr inom denna budget- och planperiod.

Finansnetto

Finansnettot, som beskriver skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader, beräknas bli negativt under hela planperioden. Från -9,7 mnkr 2023 till -21,2 mnkr 2025. De finansiella kostnaderna ökar med anledning av behov av nyupplåning, högre snittränta för lån som tecknas om och ökad finansiell kostnad för pensioner. Även de finansiella intäkterna beräknas öka då borgenavgifterna ökar.

Kommunala bolag

Utdelningskravet på Salabostäder AB och Sala-Heby Energi AB uppgår till motsvarande statslåneränta +1 % på insatt kapital. Inget utdelningskrav finns för Sala Silvergruva AB.

Den modell gällande borgensavgifter som antogs 2022 utgår från publikt tillgängliga marknadsdata med justering utifrån respektive bolags finansiella status. Baserat på bolagens förändrade nyckeltal har borgensavgifterna justerats inför 2023.

Driftbudget/plan

Budgetmodellen utgår ifrån de för tillfället bästa tillgängliga uppgifterna, däribland de prognoser kring skatter, intäkter, bidrag och utjämning som SKR tillhandahåller. Därefter säkras de finansiella målen och eventuella förfoganden innan resterande medel till nämnderna fördelas. Det ger en konkret förankring i de framtida förutsättningar kommunen har att förhålla sig till och bidrar till en långsiktigt hållbar ekonomi.

Varje nämnd får en fast ram som ska finansiera verksamheten, lönekostnadsökningar och generella prisökningar samt kapitalkostnader inkluderat. Eventuella justeringar för utträngningseffekter till följd av kraftigt ökade kapitalkostnader (exempelvis vid större byggprojekt) bör alltså ske i ramfördelningen.

Investeringsbudget/plan

Kapitalkostnaderna för de budgeterade investeringarna har räknats fram enligt en schablon. Investeringar för lokaler, gata och VA har beräknats komponentindelade. Ingen generell prisuppräknning har skett avseende investeringarna för 2023, dock har budgeten för enstaka större objekt justerats med anledning av kostnadsutvecklingen. Åren 2024 och 2025 är i finansieringsplanen uppräknade med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) respektive år.

Fyra år i sammandrag

Tabell 4 Fyra år i sammandrag

	Budget 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Årets resultat, mnkr	24,8	25,9	33,7	34,7
<i>-varav återställande av negativt resultat från 2019, mnkr</i>	4,2	-	-	-
Årets resultat som andel av skatteintäkter, bidrag och utjämning, %	1,6	1,6	2,0	2,0
Verksamhetens nettokostnader, mnkr	-1 520,5	-1 583,7	-1 632,5	-1 677,4
<i>- förändring från föregående år, %</i>	5,0	4,2	3,1	2,8
Skatteintäkter, bidrag, utjämning, mnkr	1 547,9	1 619,2	1 682,8	1 733,3
<i>- förändring från föregående år, %</i>	5,4	4,6	3,9	3,0
Finansnetto, mnkr	-2,5	-9,7	-16,7	-21,2
Nettoinvesteringar, mnkr	147,7	259,8	247,4	225,7
Utdebitering kommunalskatt	22,31	22,31	22,31	22,31

Känslighetsanalys

Det ekonomiska läget påverkas av ett antal yttre faktorer som vid små avvikelser från grundförutsättningarna ger stora ekonomiska effekter på resultatet.

Tabell 5 Känslighetsanalys

Händelse	Resultateffekt, mnkr
Befolkningsförändring +/- 100 invånare, påverkan skatteintäkter, utjämnning och generella statsbidrag	+/- 6,2
Förändrad kommunalskatt (utdebitering), +/- 10 öre	+/- 4,9
Löneökning 1 %, inkl personalomkostnadspålägg	11,5
10 st heltidstjänster, beräknad på snittlön	5,3
Räntesatsändring 1 %, om 100 mnkr i upplåning	1,0
Förändring av verksamhetens bruttokostnader, 1 %	21,8
Förändring av verksamhetens avgifter, 1 %	0,7

BEFOLKNING, DEMOGRAFI

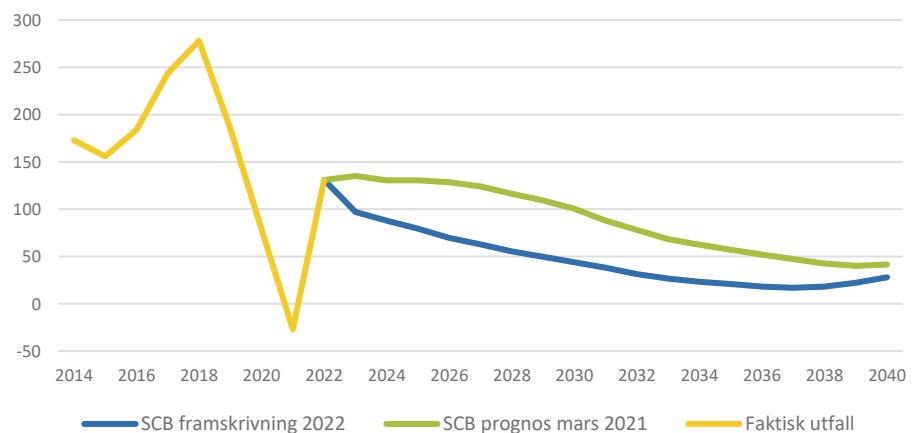
Befolkningen ökade med i snitt 203 personer per år under perioden 2012 – 2018. Under 2019 var ökningen knappt hälften, 78 personer och under 2020 minskade befolkningen i stället med -27 personer för att återigen öka med 131 personer 2021.

En kommunspecifik befolkningsprognos togs fram i mars 2021 i samarbete med SCB (Statistiska Centralbyrån) för Sala kommun. Den prognosen utgick ifrån kända förändringar under tidigare år och en uppskattning av framtida utveckling inom kommunen. Prognosen visar på en beräknad befolkningsökning med i snitt 82 personer per år fram till 2041. Prognosen är dock något hög i jämförelse med faktiskt utfall 2021.

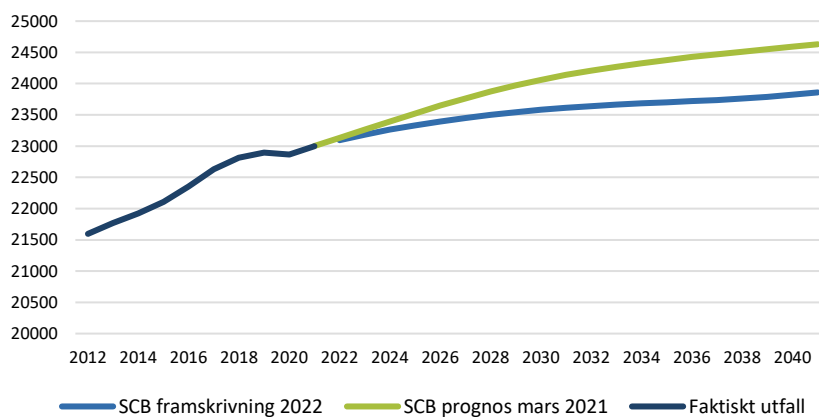
SCB:s gör också en befolkningsframskrivning som kan användas som alternativ prognos. Framskrivningen baseras på antaganden den framtida utvecklingen utifrån på de senaste nio årens utveckling av fruktsamhet, dödlighet och flyttningsmönster.

Befolkningsframskrivningen visar på en beräknad befolkningsökning med i snitt 43 per år fram till 2041.

Befolkningsförändring, antal personer per år

Befolkningsprognos jmf befolkningsframskrivning för Sala

Tabell 6 Befolkning, Utvecklingstendenser 2021-2025 i åldersklasser enl SCB:s befolkningsframskrivning. *

Ålderskategorier	Utfall 2021	Prognos 2022	Prognos 2023	Prognos 2024	Prognos 2025	Periodens förändring, %
Totalt Sala kommun	22 998	23 095	23 183	23 363	23 332	1,5 %
Förskolebarn, 0–5 år	1 424	1 395	1 364	1 342	1 345	-5,5 %
Yngre skolbarn, 6–12 år	2 012	2 032	2 028	1 998	1 961	-2,6 %
Högstadiel elever, 13–15 år	785	818	845	894	906	15,4 %
Gymnasieelever, 16–18 år	711	708	761	788	815	14,6 %
Befolkning i ålder, 19–64 år	12 324	12 307	12 268	12 252	12 257	-0,5 %
Pensionärer, Ålder 65–79 år	4 253	4 291	4 291	4 267	4 226	-0,6 %
Äldre personer, 80+ år	1 489	1 545	1 626	1 722	1 822	22,3 %

*Avser folkmängd per 31 december respektive år

Under 2021 ökade befolkningen med 131 personer och var vid årsskiftet 22 998 personer.

I SCB:s befolkningsframskrivning beräknas invånarantalet öka med i snitt 88 personer per år under planperioden. Störst ökning ses i grupperna Äldre personer, 80 + samt Högstadie- och Gymnasieelever. En negativ utveckling beräknas för grupperna Förskolebarn 0–5 år och Yngre skolbarn 6–12 år. Även gruppen pensionärer i åldern 65–79 år och de i arbetsför ålder minskar om än i förhållande vis liten omfattning.

KOMMUNENS VISION OCH MÅL

Under 2021 antog Kommunfullmäktige en ny vision för Sala kommun (KF 2021-04-26 § 31). Visionen visar riktningen till ett önskvärt framtida tillstånd.

Vision

Sala kommun – ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft.

Målområden

Tre målområden har utpekats som strategiskt viktiga för att nå visionen.

- Ett växande Sala
- Ett hållbart Sala
- Ett tryggt och rättvist Sala

Till vart och ett av målområdena har långsiktiga utvecklingsmål kopplats (KF 2021-08-30 § 90).

Utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Utvecklingsmål:

Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Detta ska nås genom att särskilt fokusera på att:

- Arbeta proaktivt och ha beredskap vad gäller mark och planer
- Tydligt kommunicera det som är unikt i Sala, det småskaliga, kulturarv m m
- Uppfattas som en samarbetspartner som är enkel att arbeta med och service inriktad för att bygga goda relationer och förtroende
- Ha hög kvalitet i välfärdstjänster
- Ha bra tillgång till lokaler och fastigheter av god kvalitet

- Ständigt förbättra vårt arbete med verksamhetsetableringar

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

ETT HÅLLBART SALA

Utvecklingsmål:

Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Detta ska nås genom att särskilt fokusera på att:

- Att bryta utanförskap och minskad segregation
- Livslångt lärande
- Folkhälsa – rörelse, friskvård, natur och kultur
- Friska bostäder, lokaler, luft och miljö
- Långsiktigt god ekonomi i kommunen

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Utvecklingsmål:

Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Detta ska nås genom att särskilt fokusera på att:

- Ge möjlighet till inflytande via medborgardialoger och medborgarförslag.
- Jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service
- Samarbeta med civilsamhällets olika aktörer för mer förebyggande arbete med avsikt att fånga upp riskgrupper och minimera riskområden.
- Tillsammans med fler aktörer verka för att minska risken för att utsättas för olyckor och brott samt för att öka tryggheten och tilliten till samhället och varandra genom dialog

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Resultatbudget/plan

Tabell 7 Resultatbudget 2023 och plan 2024–2025, tkr

Tkr	Noter	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Verksamhetens intäkter	1	348 671	348 671	348 671
Verksamhetens kostnader	2	-1 851 786	-1 896 589	-1 930 014
Avskrivningar		-80 537	-84 543	-96 092
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-1 583 652	-1 632 461	-1 677 435
Skatteintäkter		1 150 485	1 201 114	1 245 027
Generella statsbidrag och utjämning		468 731	481 712	488 253
VERKSAMHETENS RESULTAT		35 564	50 365	55 845
Finansiella intäkter	3	7 160	7 160	7 160
Finansiella kostnader	4	-16 816	-23 868	-28 339
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		25 907	33 657	34 666
Extraordinära poster		-	-	-
ÅRETS RESULTAT		25 907	33 657	34 666

Finansieringsbudget/plan

Tabell 8 Finansieringsbudget 2023 och plan 2024–2025, tkr

	Noter	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat		25 907	33 657	34 666
Justering ej likvidpåverkande poster	5	79 494	83 822	94 869
Övriga likviditetspåverkande poster		-20 000		
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		85 402	117 479	129 535
Ökning/minskning kortfristiga fordringar			-4 690	-4 992
Ökning/minskning kortfristiga skulder			10 051	10 697
Ökning/minskning förråd och varulager			-186	-198
Kassaflöde från den löpande verksamheten		85 402	122 653	135 042
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella tillgångar				
Försäljning av immateriella tillgångar				
Investering i materiella tillgångar		-300 778	-240 707	-236 850
Försäljning av materiella tillgångar			115 000	
Investering i finansiella tillgångar		-2 778	-4 970	
Försäljning av finansiella tillgångar				
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-303 556	-130 677	-236 850
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån		190 000	50 000	115 000
Amortering av långfristiga skulder		-20 035	-20 035	-20 035
Minskning av långfristiga fordringar				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		169 965	29 965	94 965
Utbetalning bidrag till statlig infrastruktur				
Kassaflöde från bidrag till statlig infrastruktur			-12 675	
Årets kassaflöde		-48 189	92 66	-6 843
Likvida medel vid årets början		55 003	6 814	16 080
Likvida medel vid årets slut		6 814	16 080	9 237

Balansbudget/plan

Tabell 9 Balansbudget 2023 och plan 2024–2025, tkr

	Noter	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar		1 809 547	1 854 809	1 994 694
Omsättningstillgångar				
Förråd m.m.		5 632	5 818	6 016
Fordringar		142 132	146 822	151 814
Kassa och bank		6 816	16 082	9 239
Summa omsättningstillgångar		154 580	168 723	167 070
SUMMA TILLGÅNGAR		1 964 127	2 023 531	2 161 764
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Ingående eget kapital		775 270	801 178	834 834
Årets resultat		25 907	33 657	34 666
Summa eget kapital	6	801 178	834 834	869 500
Avsättningar				
Pensioner och andra förpliktelser		47 673	46 080	43 985
Skulder				
Långfristiga skulder		810 709	827 999	922 964
Kortfristiga skulder		304 567	314 618	325 315
Summa skulder		1 115 276	1 142 617	1 248 279
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		1 964 127	2 023 531	2 161 764

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Driftbudget/plan

Tabell 10 Driftbudget 2023 och plan 2024–2025, tkr

Nettoramar	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen	235 596	245 107	255 140
Kultur-och fritidsnämnd	62 056	64 704	67 410
Revision	958	992	1 033
Överförmyndare	3 302	3 420	3 563
Skolnämnd	613 727	639 716	666 486
Äldre- och omsorgsnämnd	488 174	508 962	530 219
Social- och arbetsmarknadsnämnd	149 646	155 840	162 321
Summa	1 553 458	1 618 741	1 686 173

Investeringsbudget/plan

Tabell 11 Investeringsbudget 2023 och plan 2024–2025, tkr

Nettoinvesteringar	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Kommunstyrelsen			
Kommunchef	2 525	6 972	6 532
Personalkontor	0	0	0
Ekonomikontor	0	0	0
Tekniskt kontor	254 675	269 031	195 525
Räddningstjänst	1 550	1 020	7 300
Samhällsbyggnadskontor	-11 722	-33 815	-8 500
Summa Kommunstyrelsen	247 028	243 308	200 857
Kultur och fritidsnämnd	0	3 000	5 000
Skolnämnd	6 250	12 900	14 600
Äldre- och omsorgsnämnd	6 500	1 010	5 200
Social- och arbetsmarknadsnämnd	0	0	0
Summa	259 778	260 118	225 657

SPECIFISERING AV DELAR AV INVESTERINGSBUDGETEN

Tabell 12 Tekniska kontorets investeringsbudget på programnivå 2023 plan 2024–2025, tkr

Nettoinvesteringar	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tekniskt kontor			
Fastigheter	210 950	192 500	110 500
Kommunala gator och vägar	11 950	23 825	10 050
- varav medfinansiering cykelvägar		12 675	
Parkverksamhet	4 925	5 250	4 325
Gruvans vattensystem	2 000	3 900	3 300
VA-verksamheten	16 200	23 000	31 600
Summa Tekniskt kontor	246 025	248 475	159 775

Tabell 13 Exploateringsinvesteringar, 2023 plan 2024–2025, tkr

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025
Tekniskt kontor			
<i>Utgifter:</i>			
Kommunala gator och vägar	8 450	16 700	13 850
Parkverksamhet	200	1 600	7 800
VA-anläggningar	0	3 900	14 100
<i>Inkomster:</i>			
VA anslutningsavgifter	0	-1 644	0
Summa	8 650	20 556	35 750
Samhällsbyggnadskontor			
<i>Utgifter:</i>			
Utgifter kvartersmark	0	2 500	2 500
<i>Inkomster:</i>			
Försäljning mark	-7 222	-36 315	-11 000
Summa	-7 222	-33 815	-8 500
Totalt	1 428	-13 259	27 250

NOTER

Tabell 14 Noter (1–6)

Noter		
Not 1	Verksamhetens intäkter	
	Verksamhetens intäkter enligt driftsredovisningen	747 866
	Avgår interna intäkter	-399 195
	Summa	348 671
Not 2	Verksamhetens kostnader	
	Verksamhetens kostnader enligt driftsredovisning	2 301 974
	Kommunstyrelsens förfogande	12 598
	Faktiska personalförsäkringsavgifter	267 061
	Pensionsutbetalningar	34 841
	Pensionsavsättningar, inklusive särskild löneskatt	-1 562
	Pensionspremier, inklusive särskild löneskatt	34 633
	Pensionsutbetalning, individuell del, inklusive särskild löneskatt	76 352
	Avgår internt PO– pålägg	-377 932
	Avgår interna kapitalkostnader	-96 984
	Avgår övriga interna kostnader	-399 195
	Summa	1 851 786
Not 3	Finansiella intäkter	
	Avkastning Salabostäder AB	280
	Avkastning Sala Heby Energi AB	2
	Avkastning VAFAB Miljö AB	128
	Borgensavgift Salabostäder AB	4 761
	Borgensavgift Sala Heby Energi AB	1 683
	Borgensavgift Sala Heby Energi Elnät AB	71
	Borgensavgift Sala Silvergruva AB	138
	Borgensavgift VAFAB Miljö AB	96
	Summa	7 160
Not 4	Finansiella kostnader	
	Låneräntor	12 593
	Finansiell kostnad pension	4 223
	Summa	16 816
Not 5	Ej likviditetspåverkande poster	
	Av- och nedskrivningar	80 537
	Upplösning bidrag till statlig infrastruktur	872
	Avsättning pensioner	-1 915
	Summa	79 494
Not 6	Eget kapital	
	Anläggningskapital	951 165
	Rörelsekapital	--149 987
	Summa	801 179

Budget 2023
Plan 2024-2025
Kommunfullmäktige

ANTAGEN § xx | 202x-xx-xx | DIARIENUMMER xxxx/xxx |

SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post Postadress Box 304, 733 25 Sala

